

EUROPEAN JOURNAL OF NEUROLOGY

12. szám, 1. melléklet, 2005. június

Az agyi rendellenességek költségei Európában

Vezetői összefoglaló

Kulcsszavak: agyi rendellenesség, költség, betegség költsége, gazdasági teher, Európa, mentális zavar, neurológia, idegsebészet

Háttér: Az agyi rendellenességeket (pszichiátriai, neurológiai és idegsebészeti betegségek együttesen) a megbetegedések és a rokkantság egyik vezető okozóiként tartják számon. Ugyanakkor ennek ellenére, az agyi rendellenességek epidemiológiai és gazdasági hatása Európában kevésbé kutatott. A WHO adatai szerint Európában az agyi megbetegedések az összes betegségteher 35%-át teszik ki.

Célok: Jelen tanulmány célja az agyi rendellenességhez kapcsolódó gazdasági költségek felmérése Európában a publikált epidemiológiai és gazdasági tények alapján. Másodlagos célja pedig az agyi rendellenességek mind epidemiológiai mind gazdasági bizonyítékainak hiányosságait azonosítani, irányt mutatva ezzel a jövő kutatásaihoz.

Módszerek: Kifejlesztésre került egy modell ami összekapcsolja az agyi rendellenességekkel kapcsolatos gazdasági és epidemiológiai európai adatokat (EU tagállamok, Izland, Norvégia és Svájc), ezzel megbecsülve azok összes költségét. A modell konkrétan a következő lépéseket foglalja magában: (i) meghatározott időszakra vonatkozó átalakított és átváltott gazdasági adat és pénznem (€2004); (ii) korrigált ország-specifikus gazdasági adat a vásárlóerőről és a gazdaság méretéről; (iii) imputált adat az országokra vonatkozóan, melyeknél nem áll rendelkezésre adat; (iv) kombinált epidemiológiai és gazdasági adat a meghatározott betegség költségeinek meghatározásához; (v) hozzáadva az összes kiválasztott rendellenesség költségét mellyel végül eljutunk az összes költséghez Európában. A modellben felhasznált adatokat az európai agyi rendellenességek okozta epidemiológiai és gazdasági terhet elemző irodalmak széleskörű áttekintésével gyűjtötte össze 12 európai epidemiológusokból és orvos-közgazdászokból álló kutatócsoport. A költségeket egy betegre vonatkozóan állapították meg, az epidemiológiai adatokat pedig elsősorban 12 hónapos gyakorisággal becsülték. Országos és nemzetközi statisztikákat az OECD (Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet) és az Eurostat adatbázisából szereztek be. Az aggregált éves költségbebecsléseket euróban állapították meg a 2004-es évre.

Eredmények: Európában 466 millió emberből körülbelül 127 millióra tehető azoknak a száma, akik valamilyen agyi rendellenességben szenvednek. Az agyi rendellenességek okozta kiadások Európában 2004-ben elérték a 386 milliárd eurót. Csak a közvetlen gyógyászati költségek egyedül 135 milliárd eurót jelentettek, beleértve a fekvőbeteg (78 milliárd euró) és járóbeteg (45 milliárd euró) ellátást, illetve a gyógyszer költségeket (13 milliárd euró). A tartós rokkantság vagy halálozás miatti munkából való kiesésből és a termelési hiányból eredő járulékos indirekt költségek 179 milliárd eurót jelentettek, melyben a leggyakoribb ok a mentális zavar volt. A közvetlen nem orvosi költségek (szociális szolgáltatások, ápolás és egyéb közvetlen költség) összesen 72 milliárd eurót tettek ki.

A mentális zavarok költségei 240 milliárd euróra rúgtak, ezzel az összes költség 62%-át jelentették (a demencia kivételével), melyet a neurológiai betegségek követtek (kivéve demencia) 84 milliárd euróval (22%). Az idegsebészeti betegségek, 8 milliárdos költséggel az európai agyi rendellenességekhez kapcsolódó kiadások kisebb hányadát képezik. Az agyi rendellenességek átlagos egy főre eső költsége Európában 829 euró volt (Európa 466 milliós népességszámát alapul véve). Ugyanakkor az egy főre eső kiadások eltérőek az egyes európai országokban; a nyugat-európai országokban általában magasabbak, mint az újonnan csatlakozottakban. Az adatok hiányossága miatt az összes költség eredményeink csak részben tartalmazzák a közvetlen nem orvosi jellegű ráfordítást (pl. közösségi ápolás és informális gondozás) és az indirekt kiadásokat, valamint figyelmen kívül hagyja a megfoghatatlan, eszmei költségeket. Kimutattuk például, hogy a demencia költsége 25%-kal nő, ha az informális gondozást is figyelembe vesszük, a sclerosis multiplexre fordítandó kiadás pedig legalább 50%-kal lesz nagyobb, ha beleszámítjuk a megfoghatatlan, eszmei költségeket is.

Tárgyalás: Az egészségügyi-gazdasági adatok hiánya - számos országról illetve speciális agyi rendellenességekről – miatt óvatosan kellett összeválogatnunk a költségtényezőket és a korcsoportokat. Mivel – bizonyos korlátok miatt – jelen vizsgálat csak a legjellemzőbb agyi rendellenességekről készült, levonható az a következtetés, hogy az agyi rendellenességeinek valódi gazdasági költségei jelentősen magasabbak az általunk becsült 386 milliárd eurónál; akár elérhetik az 500-700 milliárdot. Az agyi betegségek tehát lényegesen költségesebbek az orvostudomány más fontos területeinél, mint például a szívbetegség, rák vagy cukorbetegség. Ugyanakkor, az agyi rendellenességgel kapcsolatos terheket ritkán foglalják egybe, inkább külön diagnózisokat állítanak fel. Ha erre az új ismeretre lehetne alapozni a képzés fejlesztését, a kutatási források és az egészségügyi források elosztását, jelentős növekedést érhetnénk el az agykutatással kapcsolatos területek finanszírozásában. Költségbecsléseink az Európában jelenleg hozzáférhető gazdasági és epidemiológiai adatok alapján a legjobbak. Mindamelllett, a kutatás során jelentős hiányosságokat állapítottunk meg mind az epidemiológiai mind a gazdasági adatok terén Európában, leginkább az újonnan csatlakozó országok körében. Ezért további módszeres, előrettekintő, együttműködő kutatás szükséges az európai agyi rendellenességek költségeinek pontosabb becsléséhez.

Összegzés: A szakirodalom széleskörű áttekintését alapul véve, jelen tanulmány a lehető legpontosabb becsléseket mutatta be az agyi rendellenességek 2004-es költségeiről Európában. 28 ország 466 millió lakosa közül 127 milliót érint legalább egy agyi betegség. Az összes évi költség 386 milliárd euró (386.000.000.000) volt. Az agykutatás támogatása, az egészségügy forrásainak elosztása, illetve az orvosi egyetemeken folyó oktatás ennél jóval jelentéktelenebb. Az agyi rendellenességek okozta óriási teher és költség megköveteli a nagyobb erőfeszítéseket a kutatásban, egészségügyi ellátásban és az oktatásban egyaránt.